

RØDT LILLEHAMMERS BUDSJETTFORSLAG 2021:

Ja til opprett- holdelse av viktige velferdstjenester

Innledning

Det haster med et vendepunkt i kampen mot Forskjells- Norge. Heldigvis kan vi snart få et regjeringsskifte, men enda viktigere er at et politisk retningskifte. Kommunedirektørens forslag til budsjett går i feil retning.

Lillehammer kommune er i en vanskelig økonomisk situasjon. Uten en omstilling som resulterer i regnskap i balanse vil vi på sikt ende på Robek-lista.

Kommunesektoren i Norge står for store deler av velferdstjenestene våre. En god kommuneøkonomi må derfor være en av de viktigste oppgavene for Regjering og Storting.

Høyregjeringa fører en utarmingspolitikk hvor nye reformer ikke blir fullfinansiert og hvor generell lønns- og prisstigning ikke tas nok hensyn til. Dette utfordrer kommune-Norge i stadig større grad. Å jobbe for en ny regjering med en ny politikk er derfor en viktig jobb som Rødt skal være med på i året som kommer. Vårt slagord - Fordi Fellesskap Fungerer, prioriterer offentlige velferdstjenester. Slik er vi svært forskjellige.

Regjeringa har lovet 100 % kompensasjon for alle ekstra utgifter i forbindelse med Korona. Vi forutsetter at det skjer. De fleste sektorer og områder innen Lillehammer kommunes drift er godt i gjenge og drives bra økonomisk, tross årlige nedskjæringer. Unntaket er Helse- og Velferdssektoren som i 2018 og 2019 gikk med henholdsvis kr. 80 mill. og kr. 79 mill. i underskudd.

En kombinasjon av dårlig drift, svak og hyppig skifte av ledelse både i Helse- og Velferdssektoren som helhet og på de viktigste tjenestoområdene (spesielt Helsehuset og Hjemmetjenesten) har gjort nedskjæringer også i andre sektorer nødvendig for å sikre et overskudd eller balanse i budsjettene, som er nødvendig for å bli godkjent av statlige myndigheter.

Samtidig har Lillehammer kommune ført en ambisiøs investeringslinje som har økt lånegjelda langt ut over egen vedtatt målsetting.

Vår Arbeiderpartistyrte kommune har hatt 3 hovedmåltall for virksomheten i flere år, gjentatt årlig i budsjett dokumenter og andre styringsdokumenter:

- Mål nummer 1: Netto driftsresultat skal over tid være minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter (ca. kr.50 mill.). Resultat 2019: kr. 57,9 mill. dårligere enn det budsjetterte overskuddet på kr. +16 mill.
- Mål nummer 2: Disposisjonsfond skal over tid være 10 % av brutto driftsinntekter (ca. kr. 250 mill.). Det ble redusert til ca. 124 mill. i 2019.
- Mål nummer 3: Netto lånegjeld skal over tid ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter (128% ved utgangen av 2020).

Kommunedirektøren oppsummerer 2019 på følgende måte i årsberetningen:

«Utviklingen viser en klar forverring av kommunens netto driftsresultat, og oppnår ikke de mål som er satt for dette. Utviklingen viser at det må gjøres betydelige endringer i fremtidige driftsbudsjett for å redusere kostnadene. De fremtidige planlagte investeringer forsterker behovet for kostnadsomstilling i driften.»

Rødts alternative budsjettforslag for 2021 tar utgangspunkt i denne ugreie situasjonen. Samtidig kan vi ikke godta at dårlig drift og statlige føringar skal gå ut over Lillehammers befolkning, det være seg innen helse, utdanning eller oppvekst. Vårt budsjettforslag innebærer derfor INGEN nedskjæringer på de viktigste velferdsområdene.

Lillehammer har ingen sykehjemsplasser å miste. Foto: Hanna Røberg

Uakseptable kuttforslag

Økonomiske kriser går ofte hardt utover grupper som er utsatt. Det er ikke tilfeldig, men en konsekvens av skjevheter som var der før krisen. Velferdsordninger styrker fellesskapet og kan løfte de som trenger det mest.

Staten struper Lillehammer kommune. Kommunen må bli bedre på hvordan den drives, spesielt i helse- og velferdssektoren. Både regjering og kommune må endres for at kommune-Norge skal få en sunn situasjon igjen. Ny regjering trengs, - med ny politikk.

Kommunedirektøren har kommet med sitt budsjettforslag for 2021, hvor det skal skjæres ned med nærmere 75 millioner. Tidligere truet han med 124 millioner. Men det er opp til oss i kommunestyret å vedta budsjettet.

- Rødt vil beholde Hiet, - vår eneste juniorklubb, og vi må beholde Barnetrefsen. Kampen mot barnefattigdom og for god integrering må fortsette, og det er ikke her vi kan kutte i tjenestene. Dette er gode tilbud til alle samfunnslag.
- Rødt vil beholde antall plasser på Helsehuset, vårt lokale sykehjem. Sykehuset skriver ut folk raskere enn før. Kommunen skal si opp avtalen om leie av sykehjemsplasser i Øyer, for å spare penger. Det blir stadig flere eldre i kommunen vår. Vi lever heldigvis lengre enn før. I 2018 ble det vedtatt å utrede hvor mange sykehjemsplasser

Lillehammer faktisk trenger framover. Det er ennå ikke gjort. Men vi har ikke for mange.

- Rødt vil beholde antallet årsverk i hjemmetjenesten. De fleste eldre ønsker å bo hjemme så lenge som mulig. Da kan vi ikke fjerne hjelperne.
- Rødt vil beholde sosiallærere, ekstra kontaktlærere, bibliotekjenester og spesialpedagogisk hjelp i barnehagene, og vanlige lærerkrefter. Vi kan ikke fjerne 8 millioner fra grunnskolen. Vi må beholde gode tilbud med lav terskel.

Det er foreslått å sette av 50 millioner til fond. Å redusere dette for å redde viktige kommunale tjenester er uproblematisk.

Svekket tjenestetilbud i kommunene fører til at de som har råd til det etterspør private tjenester. Det er ikke en utvikling Rødt støtter opp om. Velferdssamfunnet vårt er bygd på offentlige helse- og velferdstjenester drevet i offentlig regi. En videreutvikling av dette jobber Rødt for å få til.

Inntektene i budsjettforslaget

Statens utarming av kommunesektoren.

Kompensering av koronautgifter: Regjeringa har lovet 100 % kompensasjon til kommunene for ekstrakostnader og manglende inntekter i forbindelse med alle Koronatiltak pålagt kommunene. Vi forutsetter i budsjettforslaget vårt at de står ved sine løfter. I skrivende stund opplyser økonomisjefen i kommunen at dette beløper seg til omkring 40 millioner kroner for 2020.

Det er også et viktig poeng at nåværende regjering stadig vedtar å gi kommunene nye oppgaver som ikke blir finansiert til fulle.

Ved å sultefore kommunene oppnår regjeringa å få stadig større deler av vårt velferdssystem over på private og kommersielle hender. Rødt ønsker en videreutvikling av det offentlige velferdssamfunnet, hvor pengene brukes til best mulig tjenester uten å gå til profitt for kapitalsterke grupper i inn- og utland.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er i utgangspunktet en usosial skatt som rammer med samme kraft en minstepensjonist som en milliardær i en gammel enebolig. Salgsverdien bestemmer hvor stor eiendomsskatten blir helt uavhengig av inntekt. Lillehammer hadde inntil 2020 et bunnfradrag på kr. 500.000. Dette ble vedtatt redusert til kr.250.000 for 2020 og er foreslått ytterligere redusert til kr. 125.000 i 2021. Rødt er mot en slik reduksjon, som vil gjøre denne skatten enda mer usosial.

Vi vil beholde bunnfradraget på 2020-nivå, dvs med kr. 250.000,-. Det koster kr. 7,8 mill.

Utbytte Ikomm

Ikomm AS leverer IT-tjenester til blant annet Lillehammer kommune, som i 2020 eier 51% av aksjene. Fra opprettelsen i 2003 har selskapet ikke betalt utbytte og har opparbeidet seg en opptjent egenkapital på kr. 27 millioner. Rødt foreslår at Ikomm også bidrar til kommuneøkonomien ved at Lillehammer kommune i eiermøte foreslår et ekstraordinært utbytte på kr. 10 mill. Lillehammer vil da motta kr.5,1 mill. Ved å anta at årsresultat for 2020 blir kr. 5 mill, vil ordinært utbytte for 2020 bli på omkring kr. 2,5 mill. Dette er vedtatt i Ikomms eiermøte men ikke inkludert i kommunedirektørens forslag.

Totalt utbytte fra Ikomm i 2020 blir da kr. 6,35 mill.

Forberede salg av Ikomm:

Lillehammer kommune kjøpte varer og tjenester for kr. 59 mill. fra Ikomm i 2019. Fagenheten Digitalisering og IT er foreslått med et budsjett for 2021 på kr. 44 millioner, ned fra kr. 47 mill. i 2020.

Det har i flere år vært usikkerhet om hvor lønnsomt det er å benytte Ikomms tjenester heller enn å ta alt IT-arbeid tilbake i egenregi. Rødt foreslår derfor at Lillehammer kommune i 2021 forbereder å selge seg ut av Ikomm og å vurdere drift i egenregi. Forberedelsene gjøres i samarbeid med de andre eierkommunene.

Vi foreslår ingen endringer i kommunedirektørens forslag til budsjettet for 2021.

Salg av eiendommer

Kommunedirektøren foreslår i budsjettet å selge eiendommer for kr. 50 – 60 millioner, inkludert Ekrom skole for kr. 30 – 40 mill. Dette skal gjøres i planperioden fram til 2024.

Dette mener Rødt bør ses i sammenheng med kommunens gjeldsbelastning hvor minimumsavdrag har blitt benyttet for å redusere avdragene mest mulig. Kommunedirektøren skriver på s. 100:

«Økte renter og minimumsavdrag vil fortrenge andre velferdstjenester i driftsbudsjettet. Den negative situasjonen vil bli ytterligere forverret med et høyere rentenivå.»

Rødt mener at kapitalinntektene fra salg av eiendom bør brukes til å endre avdrag på lån for å frigjøre oss fra den tvangstrøya som systemet med minimumsavdrag er. Vi mener også at det bør gjøres en gjennomgang av kommunens eiendommer og vurdere om ytterligere salg er hensiktsmessig. Tjener de kommunens formål?

Ordførerlønna

Våre politikere bør etter Rødts mening ikke tjene mer enn det som er normal årslønn ellers i Norge. Vi foreslår derfor, spesielt i dagens økonomiske situasjon, å redusere ordførerens godtgjørelse ned til 8G, dvs fra kr. 987.997,- til kr.775.064,-. Alle andre møtegodtgjørelser i Lillehammer regnes ut fra ordførerens godtgjøring. En nedjustering av denne vil derfor gi en innsparing i budsjettet på totalt kr. 1 mill.

Fond

Kommunedirektøren foreslår å avsette 50 millioner kroner til disposisjonsfond i 2021, altså planlegge for et overskudd i drifta på kr. 50 mill.

Samtidig foreslår han å skjære ned på svært viktige deler av vårt helse- og velferdstilbud, for barn, unge, voksne og gamle.

Fond er ment å være et gode i vanskelige tider. KS mener at en kommune ideelt sett bør ha et disposisjonsfond på 10 % av brutto driftsinntekter. For Lillehammer ville det betydd omkring 250 millioner kroner. Ved inngangen til 2020 var fondet på ca 124 millioner kroner, og

«Det er sannsynlig at det også vil være nødvendig å bruke av disposisjonsfondet i 2020.» (s. 23)

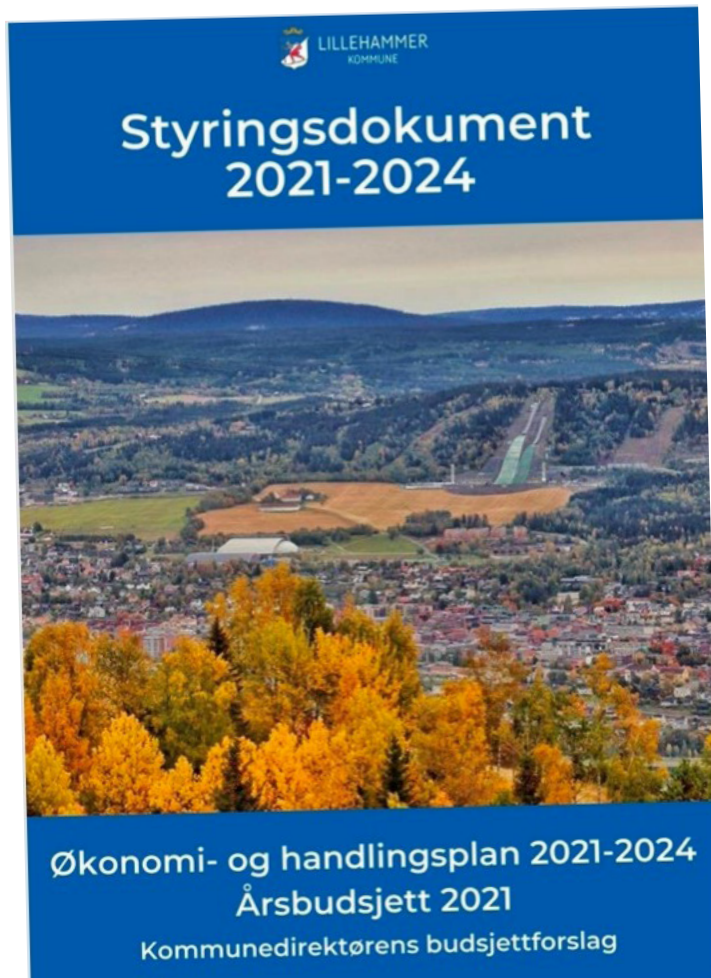
Lillehammer har gjort KS sin holdning til sin. Men dette er hvert år en politisk prioritering. Er det viktigere i år å bygge opp fond, eller er det viktigere å opprettholde helse- og velferdstilbudet i størst mulig grad?

Rødt mener vi skal opprettholde tjenestetilbudet. Lillehammer er i en vanskelig økonomisk og driftsmessig situasjon og dette er ikke tida til å bygge opp fond.

Balanse 24

Kommunen har også startet et samarbeid med KS Konsult med omforming av kommunens driftsmåter som mål, prosjektet kalt Balanse 24.

Enhver omorganisering krever ressurser. For å oppnå målsettingene med reformarbeidet, og den såkalte «mestringsmodellen» i Helse- og Velferdssektoren, er det lite lurt å samtidig redusere de økonomiske rammene. Balanse 24 ser ut til å være en god plan og det er lagt opp til et grundig arbeid i alle sektorer og tjenesteområde. En god plan forutsetter god gjennomføring for å bli vellykket. En god gjennomføring forutsetter involvering fra de ansatte på alle nivåer - ikke kun administrasjon og ledelsesnivå. Det er de ansatte som kjenner hvor skoen trykker, og hvor det finnes muligheter både til effektivisering og annen utvikling.

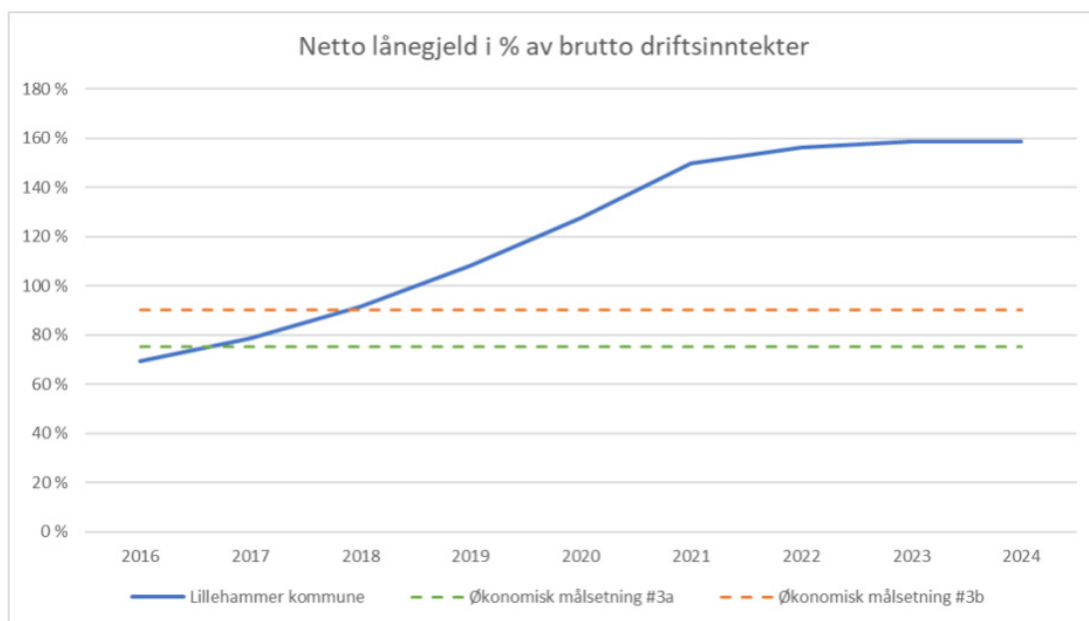
Inntekt er mer enn eiendomsskatt

Siden 2003 har kommunen vært leverandør av kapital til oppbyggingen av IKOMM. På tide at eierne får noe igjen.

Investeringer

Lillehammer har hittil hatt vedtatt målsetting om å ha en gjeldsgrad på 75 % av brutto driftsinntekter. Denne foreslår kommunedirektøren å heve til 90 %. I den virkelige verden ser prognosen slik ut ifølge Kommunedirektøren:

Kommunens egen målsetting (75 %) ble forbigått i 2016. Kommunedirektørens forslag til ny målsetting (90 %) ble forbigått i 2018. Hans egen prognose, basert på langsiktig plan og allerede vedtatte investeringer, flater ut på omkring 160 %.

Man kan spørre seg hva poenget med å vedta en målsetting er, om man ikke skal prøve å følge den.

Kommunedirektøren sier på s.100:

«Forventet utvikling i gjeld vil på sikt ikke være bærekraftig.... Økte renter og minimumsavdrag vil fortrenge andre velferdstjenester i driftsbudsjettet. Den negative situasjonen vil bli ytterligere forverret med et høyere rentenivå.»

I denne situasjonen er likevel forslaget til kommunedirektøren å gjøre nye låneopptak på kr. 539,59 millioner.

Rødt mener at dette ikke kan gjennomføres. Det må en helt ny om grundig gjennomgang av hva som er helt nødvendig. Dette gjelder både selvfinansierende og ikke-selvfinansierende investeringer.

Vann og avløp planlegger å låne 180 millioner hvert år de neste fire år. Dette vil øke gebyrene i første omgang i 2021 med i hovedsak mellom 10 – 23 %. At dette ikke direkte vises på det kommunale budsjettet betyr ikke at befolkningen ikke vil merke en slik gebyrøkning.

Lillehammers styrende partier har i lengre tid ønsket seg investeringer langt ut over det nødvendige. Terrassen og brannstasjon er to eksempler som har blitt sterkt redusert etter behandling i kommunestyret. Kinoen og kunstmuseet ble ikke redusert, tvert imot. Pengene må framover benyttes til de viktigste velferdstjenestene. All sløsing må avsluttes.

Alle nødvendige investeringer må gjennomgås på nytt for å sikre en nøktern standard. Vi trenger ikke flere signalbygg.

Terrassen, et symbol på en investering vi ikke bør prioritere.

Sektor By- og samfunnsutvikling

Sektoren er foreslått økt med 5 674 000 fra året 2020.

Det er å håpe at en besparelse på gatelys i mai og august på 320 000 er et enestående tilfelle i forhold til økonomihåndtering.

For øvrig har Rødt ingen endringsforslag til kommunedirektørens budsjettforslag.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	196 300 000
Rødt sitt forslag	196 300 000

Sektor helse og velferd

Dette kan ikke fortsette

2009: Omstille til mestring, omorganisering
2016: Omstilling til Mestring, rasering av tjenestene
2018: Omstilling til Mestring, omorganisering
2021: Omstilling til Mestring, omorganisering og rasering

Politisk er vi avhengige av en administrasjon som kommer med innspill i budsjettarbeidet som det er mulig å forholde seg til.

Politisk er det umulig å forholde seg til forslag om å redusere stillinger i helse og velferd samtidig som alle demografiske signaler og planverk sier det motsatte. Det er umulig å akseptere forslag som innebærer reduksjon i heldøgns institusjonsplasser når alle framskrivinger viser at det er og vil bli behov for flere.

I 2009 vedtok kommunestyret Kommunedelplan omsorgstjenester 2009-2021. Planen synliggjorde i stor grad behovet for omstilling i Helse og velferd for å møte framtidens utfordringer i sektoren.

«I årene som kommer skal tjenestene dimensjoneres for å

møte ytterligere oppgaver og volumvekst. Skal vi lykkes kan vi ikke bare gjøre mer av det vi allerede gjør. Vi må også utvikle nye arbeidsformer og nye måter å løse enkelte oppgaver på. Fokuset må i større grad dreies fra reparasjon av konsekvenser til forebygging og tidlig intervensjon i pasient- og problemforløpene.»

I 2018 ble kommunedelplanen fra 2009 erstattet av ny kommunedelplan helse og omsorg 2018-2028.

Den videreførte plan fra 2009 og hadde tittel «Mestring hele livet».

I forslag til Styringsdokument 2021-2024 blir dette satt ord på:
«For å skape bærekraftige tjenester må det tenkes nytt. Ressursene må nyttiggjøres på en smartere og mer hensiktsmessig måte og samhandlingen mellom enheter må forbedres så innbyggerne opplever at de forholder seg til en samlet kommune.»

Det sies også:

«Flere må få muligheten til å bo hjemme lengre og det må

satses målet på velferdsteknologi og digitalisering.»

Det sies videre:

«For å nå denne målsettingen om bærekraftige og framtidsetta tjenester skal sektor helse og velferd innføre en mestringsmodell.»

Altså for å oppnå bærekraftige og framtidsetta tjenester skal sektor helse og velferd innføre en mestringsmodell som allerede ble vedtatt i 2009 og videreført i 2018. Det er betimelig å spørre om planer som politikere vedtar bare blir lagt i en skuff.

Mestringsmodellen skal være medvirkende til at tjenesten skal redusere sitt budsjett med innpå 30 millioner kroner samtidig som det foreligger forslag til tiltak som vil innebære kostnadsøkninger på 7 millioner. Altså en reduksjon på 37 millioner kroner.

Det er lite som tyder på at de økonomiske tiltakene som er foreslått for 2021 målbærer målsettingen og styrker bærekraften. Tvert imot står forslagene i strid med eksisterende planverk.

Det er påtakelig at det i Styringsdokument 2020-2024 er satt opp en rekke leveransmål for sektor helse og velferd uten at noen av dem viser konsekvenser for økonomien. Gamle svar på nye utfordringer er derfor uakseptabelt:

- Helse tjenestene trenger ikke færre årsverk. Demografien og antall eldre framover viser tvert om. Mangelen på helsearbeidere er og vil fortsette å være prekær. Dette er synliggjort i eksisterende planverk. Det er ikke bærekraftig å redusere antall årsverk.
- Helsetjenesten trenger ikke færre sykehjems plasser. Planverket viser at det er et økende behov for sykehjems plasser, både lang- og korttids. Det er ikke bærekraftig å redusere antall institusjons plasser.

Rødt har følgende forslag for Sektor helse og velferd:

Meierigården.

I tråd med kommunestyrevedtak i 2018 er Meierigården en av de få tjenestene i sektor helse og velferd som er planlagt og gjennomført hvor mestringsmodellen er tatt i bruk. Til tross for fravær av kvalitative målbare resultat er det mange tilbakemeldinger som sier at nyvinningen gir gode resultater. Rødt er imot at lavterskeltilbud skal forringes på grunn av innføring av egenandel eller salgsinntekter.

Rødt vil derfor gå mot et krav om innføring av salgsinntekter på 150 000 kroner.

Rødt forventer at erfaringene og metodikken fra Meierigården blir nyttiggjort i andre tjenester.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	5 910 000
Salgsinntekter fjernes	150 000
Rødt sitt forslag	6 060 000

Hjemmetjenesten

Den klare målsettingen om at kommunens innbyggere skal bo hjemme så lenge som mulig krever økt fokus på samordning av dagens hjemmebaserte tjenester og at det evnes å ta i bruk nye tjenester som hverdagsrehabilitering og andre tjenester i hjemmet. Dette blir forsterket av mestringsstrategien. Hjemmetjenesten utøver tjenester som er sentrale for å lykkes med mestringsperspektivet i framtidens omsorg. Økt grunnbemanning og heltidskultur er en vei i riktig retning. Skal man lykkes er det ikke grunnlag for å redusere 15 årsverk.

Rødt vil derfor gå mot en reduksjon av 15 årsverk som koster 10 millioner kroner. Det tas ut for effektiviseringstiltak ved at forvaltning overføres til hjemmetjenesten.

Rødt forventer at sektor helse og velferd i forhold til hjemmetjenesten kan frambringe tall som sier noe om gevinstrealisering av:

- Mestringsstrategien
- Planlagt omorganisering
- Avsluttet bruk av vikarbyrå.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	185 555 000
Ingen reduksjon i stillinger	10 000 000
1 % effektivisering, mestringsstrategi	- 1 850 000
Reduksjon i vikarbruk	- 3 500 000
Rødt sitt forslag	190 205 000

Tilrettelagte tjenester

Tjenestene står overfor store utfordringer både når det gjelder økende antall brukere og framtidig struktur på arbeidet. Endringer i tjenesteyting i forhold til aktivitet- og sysselsetting vil også inn i 2021 kreve ressurser.

Rødt vil derfor gå mot en reduksjon av 15 årsverk med innsparing på 10 000 000 kroner. Det tas ut effektiviseringstiltak ved at forvaltning overføres til tilrettelagte tjenester.

Rødt forventer at sektor helse og velferd i forhold til tilrettelagte tjenester kan frambringe tall som sier noe om gevinstrealisering av:

- Mestringsstrategien
- Nye måter og jobbe på
- Økt samarbeid

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	195 299 000
Ingen reduksjon i stillinger	10 000 000
1 % effektivisering, mestringsstrategi	- 1 950 000
Rødt sitt forslag	203 349 000

Tildelingsenheten

Skille mellom forvaltning og drift i form av et eget tjenesteområde er en overleving fra Lillehammer kommunes satsing på New Public Management (NPM). I budsjettbehandlingen for 2020 ble følgende vedtak fattet:

«Tildelingsenheten omorganiseres og skal vurderes underlagt tjenesteområdene i helse og velferd.»

Rødt mener at tiden er overmoden for å avslutte NPM tenkingen i Lillehammer kommune og at dette er vesentlig for å kunne lykkes med en mestringsstrategi hvor veien til tjenester går gjennom tjenestene og ikke et forvaltningskontor hvor du må «kvalifisere» til tjenester.

Rødt vil derfor foreslå å legge ned tjenesteområdet Tildelingsenheten, overføre 50 % av ressursene til andre tjenesteområder i helse og velferd. Reduksjon i budsjett 13 825 000. De tas ut som innsparing i helheten. Samhandlingsreformen videreføres i Fagavdelingen.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	27 265 000
Overføre andre tjenester	-13 825 000
Innsparing helheten	-13 825 000
Redusert budsjett med	13 265 000

Kommunedirektøren fordeler ut fra TO-enes nye oppgaver fra gamle TO Tildeling.

Psykisk helse og rus.

Rødt støtter Styringsdokument 2020-2024. Rødt forventer at TO Psykisk helse og rus omstiller seg innenfor dagens ressurser til å erstatte forvaltningen tildeling i dag gjennomfører.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	42 858 000
Rødt sitt budsjettforslag	42 858 000

Lillehammer helsehus

Sektor helse og velferd har åpenbart liten tro på at helsehuset har noe i sin drift som lar seg effektivisere. I den grad helsehuset har det er det ikke mulig å se det beskrevet i forslag til budsjett. Alt nedtak sees i sammenheng med å redusere drift. Det er i alle fall ikke synliggjort noen tall som sier noe annet. Politisk er det tilnærmet umulig å forholde seg til dette. I leveransmålene er det ikke synliggjort noen besparelser i form av kroner og ører. Er det mulig? Lillehammer helsehus drives så godt at det er ikke noe grunnlag å effektivisere noe som helst som ikke reduserer tilbudet? Antall heldøgn institusjonsplasser ble tidligere i høst redusert i kraft at KAD plasser ble overflyttet fra legevakst til helsehus (2 plasser) i tillegg foreslår administrasjonen å redusere med ytterligere 12. I strid med alt av planverk.

Rødt vil gå mot en reduksjon av 15 årsverk. 10 000 000 kroner.

Rødt vil gå mot en nedleggelse av heldøgn institusjonsplasser.

Det tas ut effektiviseringstiltak ved at forvaltning overføres til Lillehammer helsehus.

Rødt forventer at sektor helse og velferd i forhold til hjemmetjenesten kan frambringe tall som sier noe om gevinstrealisering av:

- Mestringsstrategien
- Velferdsteknologi
- Avsluttet bruk av vikarbyrå.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	157 051 000
Ingen reduksjon i stillinger	10 000 000
1 % effektivisering, mestringsstrategi	- 1 570 000
Avsluttet bruk av vikarbyrå	- 900 000
Rødt sitt forslag	164 581 000

Lillehammer rehabiliteringssenter

I alle statlige meldinger og føringer er rehabilitering i en nøkkelposisjon for å lykkes i mestringsstrategier. Aktiv omsorg har en viktig rolle i dette arbeidet.

Rødt vil gå imot å redusere Aktiv omsorg sine tjenester med 2 årsverk. 650 000 kroner.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	23 596 000
Ikke redusere med 2 stillinger aktiv omsorg	650 000
Rødt sitt forslag	24 246 000

Legehelsestjenester

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	38 863 000
Rødt sitt forslag	38 863 000

Fag- og utviklingsenheten

Fag og utviklingsenhetene i sektorene ble utfordret under budsjettbehandlingen i 2019. Dette medførte en kraftig reduksjon i sektor Oppvekst og sektor Samfunn Sektor helse og velferd derimot har økt betraktelig i forhold til antall ansatte og i mindre grad i forhold til gjøremål. Dette er godt illustrert i at avdelingen gikk inn i 2020 med i overkant av 10 000 000 millioner kroner. Ved utgangen er dette vokst til i overkant av 14 000 000. Det er ikke gitt noen begrunnelse for dette i økte oppgaver.

Rødt ser for seg at Fag og utviklingsavdelingen settes på

nivå av 2020 budsjett og at frigjøring av ressurser må finne sted gjennom effektivisering av øvrig drift.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	13 370
Overføre andre tjenester	- 3 000
Rødt sitt forslag til budsjett	10 370

Samhandlingsreformen

Kommunedirektørens forslag konstaterer at kostnadene ved Samhandlingsreformen vil bli ført videre. Lillehammer kommune bør ha et mål om å redusere antall liggedøgn på

sykehus for utskrivningsklare pasienter.

Rødt foreslår at budsjett i forhold til Samhandlingsreform reduseres med 3 000 000.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	11 426 000
Reduksjon i utskrivningsklare døgn	- 3 000 000
Rødt sitt forslag til budsjett	8 426 000

Oppsummering av Rødt sitt forslag til endringer på budsjett 2021 for sektor helse og velferd.

Budsjett 2021	KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG	RØDT SITT FORSLAG	DIFFERANSE
Meierigården	5 910 000	6 060 000	+ 150 000
Hjemmetjenesten	185 555 000	190 205 000	+ 4 650 000
Tilrettelagte tjenester	195 299 000	203 349 000	+ 8 050 000
Tildelingsenheten	27 065 000	0	- 27 265 000
Psykisk helse og rus	42 858 000	42 858 000	0
Lillehammer helsehus	157 051 000	164 581 000	+ 7 530 000
Lillehammer rehabiliteringssenter	23 596 000	24 246 000	+ 650 000
Legehelsestjenester	38 863 000	38 863 000	0
Fag og utviklingsenheten	13 370 000	10 370 000	-3 000 000
Samhandlingsreformen	11 426 000	8 426 000	-3 000 000
Overføre fra tildeling til andre tjenester		13 632 500	+ 13 632 500
Sektor helse og velferd	701 193 000	702 590 500	+1 397 500

Sektor oppvekst, utdanning og kultur

Utfordrende budsjetter over år har bidratt til at Sektor oppvekst, utdanning og kultur har måttet tilpasse seg en økonomi hvor sektoren nå foreslår en reduksjon i et tilbud hvor kulturvirksomheten (ikke lovbestemt) må ta en uforholdsmessig stor andel av kommunedirektørens forslag til kutt.

Sektor oppvekst, utdanning og kultur har måttet ta konsekvensen av at andre sektorer ikke har klart å forholde seg til vedtatte budsjetter.

Vi er nå ved en smertegrense. Dette er spesielt tydelig når kuttforslagene går ut over lavterskeltilbud hvor behovene for kommunale tjenester er størst:

Hiet, moderasjonsordninger, familieteam og barnetreffet. Kommunedirektørens forslag til budsjett 2021 utfordrer og vanskeliggjør sektorens hovedoppgave.

«Barn og unge i Lillehammer skal trives, oppleve sosial tilhørighet og mestring. Gjennom gode universelle strategier skal sektorens tjenester bidra til at barn og unge gis

likeverdige muligheter for utvikling. Inkludering er avgjørende for å lykkes. Lillehammer kommune skal ha et langsiktig arbeid som motvirker utenforskap og sosial ulikhet. I dag faller for mange utenfor lokalsamfunnets fellesskap. Det skal tilrettelegges for møteplasser og aktiviteter for barn og unge.»

Det er klokt og riktig at dette arbeidet ikke

Fagavdelingen oppvekst utdanning og kultur. Fagavdelingen ble under budsjettbehandling for 2020 påført et kutt på 1,9 stillinger og består i realiteten av 2 stillinger 1 stilling som bemanner ekspedisjonen i familiens hus. Fagavdelingens hovedoppgave er å legge til rette for tverrfaglig samhandling og utvikling.

Det er vanskelig å se at ambisjonene for avdelingen er i tråd med ressursbruken.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	10 587 000
Rødt sitt forslag til budsjett	10 587 000

Kultur

Kulturbyen Lillehammer scorer høyt på kåringer og har opparbeidet seg status for nettopp det. På mange måter har man lyktes i en merkevarebygging hvor flaggskipet er litteraturfestivalen. Det later til at det er nettopp dette som gjør at når budsjettkutt skal foreta gås det løs på tilbud som ikke vil utfordre dette varemerket. Redusere tilbudet der hvor kanskje tilbudet er viktigst. Lavterskeltilbud som fremmer likeverdighet og inkludering. Skal sektor oppvekst, utdanning og kultur leve opp til sitt mål må man slå ring rundt tilbud som innebærer at færre faller utenom.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	31 191 000
Hiet videreføres	1 200 000
Tilskudd til museer og festivaler	513 000
Tilskudd til kulturskolen	505 000
Rødt sitt forslag	33 409 000

Grunnskole

Lillehammerskolen har vært et begrep og bør være det i framtiden. Skolene har vært gjennom en oppdatering slik at Jørstadmoen og Nordre Ål skoler er rustet for det som kreves av moderne skoler.

Innholdet i skolene vil ved ytterligere budsjettkutt bli forringet. Ingen er tjent med flotte bygg hvor det faglige innholdet blir begrenset. At skolen velger at det ikke skal reduseres i undervisningsstillinger er forståelig og riktig. Det er imidlertid nødvendig å advare mot at det skal kuttes i ikke undervisningsrettede stillinger som sosiallærere og ekstra kontaktlærere betyr ofte at det er de som trenger det mest som mister et tilbud. Dette vil også ha en synergieffekt i forhold til andre.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	275 478 000
Antall årsverk opprettholdes	3 305 000
Ikke utsette videreutdanning lærere	600 000
Rødt sitt forslag	281 300 000

Barnehage

Barnehage har et viktig fokus på å redusere kostnadene i forhold til tilskudd gitt de private barnehagene. Moderasjonsordningene er et viktig virkemiddel som må beholdes og helst videreutvikles. Ordningen treffer de familier hvor behovet for deltagelse i barnehage er stort.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	199 496 000
Opprettholde moderasjonsordning	1 000 000
Rødt sitt forslag	200 496 000

Lillehammer helsestasjon

Helsestasjonen er for første gang på lenge satt i en situasjon hvor budsjettkutt vil føre til en forringing av tjenestene. Det er betryggende at til tross for situasjonen er funnet plass til styrking av psykisk helse barn og unge. Det er imidlertid mindre betryggende at det foreligger for helsestasjon tjenesten som andre tjenester i sektoren å redusere på Familieteam og legge ned barnetreffene. Kuttene vil ramme sosialt skjevt og bør ikke finne sted.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	26 796 000
Familieteamet ikke redusert	794 000
Barnetreffene opprettholdes	210 000
Rødt sitt forslag	27 800 000

Barnevern

Barnevernet er utfordret gjennom ny barnevernslov. Konsekvensene av denne er ikke kjent Det er ventet at den vil gi kommunen økt ansvar og dermed økte utgifter. At tjenesten ønsker å redusere utgifter på juridisk hjelp sees på som nødvendig i all den tid kommunen selv over tid har bygd opp juridisk kapasitet for å håndtere dette selv Dette har vært en av begrunnelsene for å øke kapasiteten til kommuneadvokat.

Likeså bruken av konsulenter.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	54 191 000
Rødt sitt forslag	54 191 000

Lillehammer læringscenter

Rødt har ingen endringer her.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	33 551 000
Rødt sitt forslag	33 551 000

NAV

Midt i en pandemisituasjon hvor arbeidsledigheten er vedvarende høy er det lite musikalsk å se for seg at NAV skal svekkes ved å redusere personytelser. At konsekvensene kun vil være for brukere av NAV og ikke de ansatte er utfordrende i seg selv.

Budsjett 2021

Kommunedirektørens forslag	54 719 000
Personytelser opprettholdes	1 425 000
Rødt sitt forslag	33 551 000

Oppsummering av Rødt sitt forslag til endringer på budsjett 2021 for sektor oppvekst, utdanning og kultur.

Budsjett 2021	KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG	RØDT SITT FORSLAG	DIFFERANSE
Fagavdeling	10 587 000	10 587 000	0
Kultur	31 191 000	33 409 000	+ 2 218 000
Grunnskole	275 478 000	281 300 000	+ 5 822 000
Barnehage	199 496 000	200 496 000	+ 1 000 000
Lillehammer helsestasjon	26 796 000	27 800 000	+ 1 004 000
Barnevern	54 191 000	54 191 000	0
Lillehammer læringscenter	33 551 000	33 551 000	0
NAV	54 719 000	56 144 000	+ 1 425 000
Sektor oppvekst, opplæring og kultur	686 009 000	697 478 000	+ 11 469 000

Foto: Dreamstime.

Oppsummering helhet:

Forslag til endringer fra Kommunedirektørens forslag:

Fra sektorene:

Sektor By- og Samfunnsutvikling	kr	0
Sektor Helse og Velferd	kr	+ 1 397 500
Sektor Oppvekst, Utdanning og Kultur	kr	+ 11 469 000

Fra sektorene:

Eiendomsskatt: Beholde bunnfradrag på Kr. 250 000	kr	+ 7 800 000
Utbytte Ikomm AS	kr	- 6 350 000
Godtgjørelse ordfører (og andre politikere)	kr	- 1 000 000
Merkostnad ift Kommunedirektørens forslag (reduert avsetning til disposisjonsfond)	kr	+ 13 316 500
Avsetning til disposisjonsfond ifølge Rødts forslag	kr	36 723 500

ALTERNATIVT STATSBUJSETT:

Rødt 2021

Fordi det er mulig

Se også Rødts alternative statsbudsjett på rødt.no/budsjett2021

